Első közlés – 2020. március 30.

Petőczi Éva: Brodszkij-triptichon

Joszif Brodszkij és Baka István emlékére

Joszif Brodszkij aludni tért. / De ébresztgették négyen odaát, / tanítgatván, hogy feledjen halált, / tanuljon tőlük jó feltámadást. – Petőczi Éva Joszif Brodszkij és Baka István emlékére írt versét olvashatják.

I.

Nobel-díjas, macskával

Joszif Brodszkij portréjára

Megkaptad a díjat,
de annyi sebet látott
szegény tenyered
kérgét nem a hírnév
bársonyozta újra be, nem;
csak az a stockholmi képeden
szomorú arccal dajkált
kicsi macska,
aki ujjaid öblébe
Murjonka-módra símult,
(mintha orosz cica volna,
egészen olyan!)
mondom, ő egyedül
lehetett a te sorsosod,
ott, a hideg, frakkos diadal
illékony napjaiban

II.

Dido utolsó üzenete

„Mellettem alszik már Lavínia,
keményebb húsú, ifjabb, mint te voltál,
de a tűz, amely a húsból oltárt
varázsol, benne nem lángolt soha.”
Baka István: *Aeneas és Dido*

Látom, eluntad már Lavíniát,
és minden sejted értem,
Didóért kiált.
Értem, ki nem vagyok már

elsőfű csikó, de vagyok
a megérkezés,
s vagyok a búcsúzás,
vagyok, ki úgy szerettem

Trójának fiát,
hogy sósvíz-marta szépséges szemét
távolból is meggyötri még,
ha látni többé nem fog engem.

A máglya sír alattam,
te velem égsz, szerelmem.
Te velem égsz, bár tested itt marad;
önmagad üres, hideg héja vagy.

III.

Elégia Joszif Brodszkijért

„John Donne aludni tért. Alszik a vers,
Kép, ritmus. Fel sem izzik, meg se dobban,
Mind elcsitulva…”
Joszif Brodszkij: *Elégia John Donne-ért* (Gergely Ágnes fordítása)

Joszif Brodszkij aludni tért.
bölcsője szélmarta, kétnevű város,
a Néva megcsúfolt leánya,
nyughelye habmarta dózsei székhely.

Vándorlások-lyuggatta csipke-szívvel
(gyönyörű szívvel, akár a velencei rácsok!)
hagyta el – gyorsan – a világot,
de ím, két poétanő-angyal, Anna, s Marina
kezdte rögvest dajkálni, túlnan, ott,
(Igen, ajkukon angyalok nyelve az orosz!)
Majd megjött költő-bátyja, Auden,
s kezében égszínkék encián-vigaszt hozott.

Legvégül Rilke érkezett,
Pityer élettől korán megkopott szülöttét
Hádész tájain hogy illőn köszöntse.
(Ha ő beszél, a német ugyancsak angyalos,
lágy dikcióba vált!)

Joszif Brodszkij aludni tért.
De ébresztgették négyen odaát,
tanítgatván, hogy feledjen halált,
tanuljon tőlük jó feltámadást.

Joszif Brodszkij aludni tért.
De nem nyelte be kopár sír-torok,
mert ők fogadták, négyen.
Négyen, kiket – neveltjük,ő – e földi létbe,
hívőn-hitetlenül, szépséges és konok
szavakkal annyiszor visszavont.

Petőczi Éva